

ЯКИМОВСЬКА В.В., здобувач вищої освіти,
 Науковий керівник - **БУРКОВСЬКА А.І.**,
 асистент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах господарювання одним із провідних факторів організаційного розвитку є управлінська діяльність. Науковці та практики широко використовують для характеристики такої діяльності термін «менеджмент».

Менеджмент — самостійний вид професійної діяльності, основним завданням якого є досягнення поставлених організацією цілей шляхом ефективного використання всіх видів ресурсів за допомогою певних функцій і методів управління [1].

З одного боку, менеджмент базується на певних правилах, керованих суто об'єктивними законами та закономірностями, а з іншого боку, стикається зі спільнотами людей із кардинальними відмінностями, котрі полягають у існуванні різних соціальних інститутів, відмінних традиціях, неоднаковій шкалі життєвих цінностей.

Реальний стан українського менеджменту та недосконалість його організаційної культури свідчить про низькій рівень продуктивності, якості праці та низькій конкурентоспроможності більшості вітчизняних підприємств. Необхідно осмислити наявні проблеми і сформувати більш адекватну сучасним умовам господарювання модель вітчизняного менеджменту та його організаційної культури. Тому дослідження в цьому напрямку є досить актуальними.

Через брак високопрофесійних і водночас патріотично налаштованих кадрів, багато економічних і соціальних проблем України постають дуже гостро. Українському менеджменту буде важко зробити істотні кроки вперед. Для цього необхідно оволодіти сучасними методами менеджменту, прийняти правила і етичні норми, що діють у цивілізованому світі, зберегти і використовувати національні моральні надбання, набуті через релігію та історичну культуру [2].

До цього часу на загальнодержавному рівні не було проведено реальної оцінки потреби в менеджерах, яка не заявлена як попит. Інженерно-технічний персонал (ІТП) був об'єднаний зі службами управління (не тільки функціонально, але й статистично) в деяку загальну групу, яка раніше була традиційною, що ускладнює оцінку потреби в менеджерах. Проте відомо, що в 1984 р. ІТП і службовці становили більше чверті всіх зайнятих у виробництві. Водночас із тим питома вага керівників різних рівнів у загальній чисельності ІТП і службовців, за розрахунками і рекомендаціями тодішнього НДІ праці Держкомітету з праці і соціальних питань, для середнього підприємства коливалася в межах 34-35%. Виходячи з наведених даних і реальної

закономірності розвитку менеджменту, потребу в менеджерах у сучасній економіці можна оцінити приблизно в 1 млн осіб [4].

Швидкий перехід України до ринкових відносин зумовив необхідність значного вдосконалення практики менеджменту.

Американська система була обрана основною моделлю менеджменту. Проте практика використання менеджменту зіткнулася з певними труднощами. Пропагована консультантами американська ідеологія «покладися тільки на себе» не могла поєднуватися з українськими культурними цінностями колективізму. Тому, власне, «вибуху» менеджменту на практиці не відбулося.

Як наслідок, розвиток менеджменту в Україні слід розглядати з двох позицій:

- загальнотеоретичні проблеми міжнародних властивостей та значення;
- практичних прикладних проблем національної властивості й значення

[3].

Українські підприємства мають слабку організаційну культуру. Звідси випливає необхідність створення ефективної організаційної культури з чіткою системою «корпоративних цінностей» і вираженим «корпоративним духом».

Умовно можна виділити три основні методи менеджменту, у результаті аналізу існуючих методів управління, які присутні на підприємствах вітчизняного сектору економіки. А саме:

1. Система менеджменту, що залишилася з радянських часів. Жорстка концентрація та слабка мотивація співробітників є типовими характеристиками. Всі ці підприємства не можуть вийти на зовнішні ринки через низьку продуктивність праці та низьку якість продукції. Представниками бізнес-одиниць, які зараз використовують застарілі методи, є великі підприємства важкої промисловості, державний сектор управління (адміністрації, навчальні заклади), медична сфера (лікарні), тощо.

2. Система менеджменту, створена на малих і середніх підприємствах. Ознаки, які свідчать про це: відсутність стратегії розвитку підприємства. спрощена організаційна структура підприємства. Цей стиль управління зазвичай виникав у перехідний період становлення підприємства, коли економічні відносини переходили від радянської планової системи до капіталістичного устрою ведення бізнесу.

3. Система менеджменту, яка була запроваджена в результаті залучення іноземних компаній на український ринок та/або завдяки запозиченню досвіду відповідних інвесторів. Характерною рисою цього типу менеджменту є часткове впровадження іноземних методів до управління [4].

Сьогодні менеджмент зачіпає практично всі сфери організаційної діяльності. Зараз проблеми сучасних менеджерів вийшли на новий рівень і кардинально відрізняються від тих, що були в минулі роки. Відповідно, одним із найважливіших завдань сьогодення є вміння пристосовуватися до часу та знаходити відповідні способи «управління змінами» в організації.

Таким чином, в сучасних умовах розвитку економіки, що базується на ринкових відносинах, одним із пріоритетних напрямів його діяльності є розробка основних теоретико-методологічних позицій щодо використання

менеджменту в практичній діяльності українських організацій. Одним із факторів, який може вплинути на швидкий розвиток менеджменту та подолання несприятливої економічної ситуації в Україні, є впровадження нових технік і методів управління, заснованих на переосмисленні помилок, допущених у попередніх періодах.

Список використаних джерел:

1. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: Навчальний посібник. Крок, 2017. 252 с.
2. Герелюс Н.І. Менеджмент в Україні: стан та перспективи розвитку. *Сучасний менеджмент: витоки, реалії та перспективи розвитку*: збірник тез Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції присвяченої 66 річниці від дня народження д.е.н., професора Петра Степановича Березівського. Дубляни. 2017. 279 с.
3. Напрями розвитку менеджменту в Україні : веб-сайт. URL: https://all-sci.net/menedjment_1028/tema-napryami-rozvitku-menedjmentu-216142.html.
4. Історичні етапи розвитку менеджменту в Україні : веб-сайт. URL: <http://referat-ok.com.ua/work/istorichni-etapi-rozvitku-menedzhment/>.